

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput VIII. Nex licitum est, ex metu mortis, absque intentione, absolvendi
formam pronuntiare super pœnitente indisposito.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

tiâ, cæterisque requisitis, Deus per gratiam providebit, ne homo per ignorantiam peccet contra legem, ignorantia non erit invincibilis practicè, sed vincibilis. Et hoc sensu Deputati Lovanienses, inter alios Scholæ suæ articulos anno 1677. Innocentio XI. oblatos, hunc exhibuerunt: *Uri nulla concupiscentia est insuperabilis; ita nulla legis naturalis ignorantia est invincibilis. Quippe sicut omnis illa per divinæ gratiæ auxilium; ita omnis hæc per ejusdem gratiæ lumen superari potest.*

CAPUT VI.

Nullus metus, quàmlibet gravis, à tota culpa excusat in iis quæ sunt intrinsecè mala; bene aliquando in iis, quæ solum prohibita sunt lege positivâ.

- 19 **P**robatur 1^a. pars, quia quæcumque sunt ejusmodi, nullo unquam casu licita sunt, sed semper peccata. Peccatum verò majus malum est quàm aliud quodcumque malum. Per consequens amoris ordo non permittit peccatum eligi ad vitandum minus malum, sicut nec ad consequendum quodcumque bonum. *Non enim sunt faciendæ mala, ut eveniant bona.* Unde mors potius eligenda est quàm quodcumque peccatum, ut suo nos exemplo sancti Martyres docuerunt.
- 20 Fatendum nihilominus quòd metus gravis injustè incussus, diminuat culpam. Quia diminuit voluntarium; licet non causet involuntarium simpliciter. Unde cap. *sacris*, de his quæ vi, dicitur, quòd metus attenuat culpam, *est eam non prorsus excludat.* Non sic tamen attenuat, ut eam faciat de mortali venialem, in materia gravi, uti patet in Petro, qui timore mortis Christum negavit, & in iis qui eodem metu idolis sacrificarunt.
- 21 Probatur 2^a. pars, quia leges positivæ sæpè non obligant cum periculo grandis mali, v. g. mortis, vel gravis infirmitatis. Neque enim cum tanto periculo tenetur Christianus Sacram v. g. audire die Dominico.
- 22 Aliquando tamen leges positivæ, etiam humanæ, obligant cum periculo vitæ, quando scilicet commune id exigit bonum, v. g. ut miles pugnet, vel stationem suam non deserat. Lex etiam divina positivæ Pastorem obligat ad Sacramenta necessaria peste laborantibus ministranda cum periculo vitæ, dum alius non est qui officium ipsius suppleat. Quia *bonus Pastor animam suam dat pro ovibus suis.* Accedit etiam aliquando legibus humanis divina lex, vel naturalis, ob cujus accessum servandæ sunt cum periculo mortis, v. g. si Catholicus ab hæreticis, ad carnes in Quadragesima manducandas metu mortis compelleretur in odium fidei, vel hæresis professionem. Quia tunc manducare, esset fidem negare.
- 23 Denique à peccato nunquam excusatur, qui metu levi legem positivam, etiam humanam, transgreditur. Cum enim talis metus facilè re-

pellit queat, non excusat. Nec Legislator unquam præsumitur, levem ob causam, suæ legis obligationem relaxare.

CAPUT VII.

Sacramentorum administrationem, indignis faciendam, excusare non potest metus mortis, nec damni, aut infamiæ gravissima.

Oppositum docuit Ludovicus de Scildere²⁴ in Epithome Theologiæ anno 1646. publicæ disputationi propositâ, Serenissimoque Archiduci Leopoldo dicatâ §. 12. Verùm improbabiler. Quia Sacramentorum Minister mortem potius sustinere debet, quàm Sanctum dare canibus, SS. Martyrum exemplo, qui vitam & sanguinem profuderunt, ne liberos sacros impiis traderent, ad quod sub pena mortis compellebantur; eos verò qui eodem tradiderunt, Ecclesia è sinu suo ejecit.

Et nunquid metu mortis compulsus venerabile Sacramentum in cloacam projicere, vel cani porrigere potest? Mori debet potius quàm id facere. Similiter ergo mori debet potius quàm idem venerabile Sacramentum, vel sacram absolutionem dare indigno. Siquis ergo districto ense minetur tibi mortem, nisi concubinæ ipsius absolutionem des, vel sacram Communionem, mori debes potius quàm Sanctum dare cani, vel margaritam porco. Hoc enim vetat Salvator, & scriptum est: *Noli velle fieri Judex, nisi valeas virtute irrumperè iniquitates.*

Nec oppositum sequitur ex eo quòd Sacramenta ministranda sint peccatori occulto publicè petenti. Hoc namque est secundum voluntatem Dei nobis notificatam per exemplum Christi. Est autem contra voluntatem Dei, quòd humano timore Sacramentum ministratur peccatori occulto occultè petenti, vel publicè petenti publicè. Cum hoc Salvator in-hibeat, cum dicit: *Nolue Sanctum dare canibus, &c.*

CAPUT VIII.

Nec licitum est, ex metu mortis, absque intentione, absolvendæ formam pronuntiare super penitente indisposito.

Contrarium docuit idem Author ibidem²⁷ post Sancium in select. disp. 35. num. 6. Ast etiam improbabiler. Quia propositionem hanc vigesimam-nonam inter 65. *Urgens metus gravis est causa justa Sacramentorum administrationem simulandi*, Innocentius XI. velut ad minus scandalosam, & in praxi perniciosam proscripsit. Unde arguitur sic: metus gravis mali non est causa justa Sacramentorum administrationem simulandi. Atqui metus mortis est metus gravis mali. Ergo metus mortis non est causa justa Sacramentorum administrationem simulandi. Est syllogismus in forma, similis huic: anima ra-

tionalis, secundum Ecclesiae fidem, non est mortalis. Anima Christi est anima rationalis. Ergo anima Christi, secundum Ecclesiae fidem, non est mortalis. Quemadmodum ergo Ecclesia, damnans hanc propositionem; *Anima rationalis est mortalis*, damnat & istam: *Anima Christi est mortalis*: sic Innocentius XI. damnando propositionem illam: *Metus gravis est causa iusta Sacramentorum administrationem simulandi*, damnavit & istam: *Metus mortis est causa iusta*, &c. Ratio utriusque est quia particulare in universali comprehenditur, nisi excipiat. Et ideo certum est quod si Ecclesia damnasset hanc propositionem universalem: *Licetum est occidere injustum aggressorem, pro defensione rei gravis*; damnante coneretur & hanc: *Licetum est occidere injustum aggressorem pro defensione vite*. Quia particulare istud, *pro defensione vite*, comprehenditur in universali illo, *pro defensione rei gravis*.

28 Ubi ergo eorum ad S. Sedem obedientia, qui propositionem Ludovici de Scildere, post damnationem illam Innocentii XI. adhuc sustinent, maxime cum Sancius, quem secutus est Ludovicus, cuius etiam est propositio 29. ab Innocentio XI. damnata, eam intellexerit etiam de metu mortis, uti videre est apud Dianam p. 3. tr. 2. resol. 83. ratioque propter quam Innocentius eam damnavit, satis ostendat damnatam esse, etiam secundum istum intellectum: quia scilicet exterior illa dissimulatio graviter adversatur reverentiae Sacramentis debita, ut bene observavit Castro-Palao to. 1. tr. 2. disp. 2. puncto 13. Sacramenta vero gravi cum irreverentia tractare, ne metus quidem mortis licitum facit.

29 Et confirmatur: quia Sacerdos in administratione Sacramentorum gerit personam Christi. In persona vero Christi fictitè se gerere, est valde injuriosum Christo, estque irreverentia magna illata Sacramento.

30 Dices 1°. Ibi nullum est Sacramentum. Nulla ergo fit irreverentia Sacramento.

Nego consequentiam: quia irreverentia non solum fit Sacramento quando est; sed & quando impeditur esse, ponendo partes essentielles ipsius, & faciendo ne sit, debitam intentionem subtrahendo, vel partes illas simulatè ponendo. Quemadmodum iniqua humani seminis effusio damnosa est proli, non quæ est, sed quæ esset, si esse non prohiberetur, semen iniquè fundendo.

31 Dices 2°. Licetum est matrimonium ex gravi metu injustè incusso initum, tamen Sacramentum nullum efficiatur.

Respondeo, aliud esse de matrimonio, aliud de aliis Sacramentis. Quia ex metu gravi contrahens matrimonium, non ponit materiam, neque formam pro Sacramento matrimonii à Christo institutam, legitimum utique contractum (qui tunc non fit) in aliis vero Sacramentis ponitur materia & forma à Christo instituta. Unde sententiam illam Sancti Palao

Tom. I.

jure dicit *audaciam & temeritatem redolere*. Eam proinde temerè & nimis audacter, post Innocentii XI. condemnationem, tuetur Didacus de Oropega, seu P. de la Fontaine in Confutatione Libelli, &c. pag. 39.

CAPUT IX.

Impotentia absoluta & omnimoda, sicut & omnimò involuntaria, ab omni excusat peccato: secus impotentia secundum quid, si voluntaria sit.

PRIMA pars est extra controversiam: quia 32 ad impossibile nemo tenetur, nec impossibilia jubet Deus, nec jubere sua sibi bonitas, æquitas & sapientia permittit. Unde Augustinus l. 3. de lib. arb. c. 18. *Quis peccat in eo quod cavere nullo modo potest?*

Ratio secundæ partis est quia tamen peccatum tunc non fit voluntarium & liberum in se, est tamen voluntarium & liberum in causa, scilicet in voluntaria gratiæ per præcedens peccatum abjectione. Cujusmodi libertas sufficit ad peccatum, quod simul peccatum est, & pœna peccati; licet non sufficiat ad peccatum, quod non est pœna peccati. Ad quod proinde vitandum si gratia actualis primo homini & Angelo defuisset, antequam peccarent, suâ culpâ non cecidissent, prout Augustinus dicit in l. de corrept. & grat. c. 11. his verbis: *Si Angelis & primo homini hoc adjutorium defuisset... non utique suâ culpâ cecidissent. Adjutorium quippe defuisset, sine quo manere non possent*. Aliud est modò; sequitur enim: *Nunc autem quibus deest tale adjutorium, pœna peccati est*. Ista fufius deducta, efficaciterque probata habes suprâ l. 9.

CAPUT X.

Ignorantia juris, etiam naturalis, verè invincibilis & involuntaria excusat in totum à peccato.

ASERTIO est indubitata. Tum quia peccatum tunc nec in se, nec in causa sua voluntarium est. Tum quia Alexander VIII. in Decreto suo anni 1690. damnavit hanc propositionem: *Tamen si detur ignorantia invincibilis juris naturæ, hæc in statu naturæ lapsæ operantem ex ipsa non excusat à peccato formali*. Et metidò damnavit. Quemadmodum enim impotentia prorsus invincibilis & involuntaria à peccato excusat; ita & ignorantia, &c. Hoc enim brevissimum tene (ait Augustinus ubi suprâ c. 18.) *quacumque est ista causa voluntatis, si non potest ei resisti, sine peccato ei ceditur. An tanta fallacia est, ut cavere omninò non possit? Si ita est, nulla peccata sunt*. Et S. Thomas 1. 2. q. 74. a. 1. ad 2. *Si defectus apprehensiva virtutis nullo modo subjacet voluntati, non est peccatum, nec in voluntate, nec in apprehensiva virtute, sicut patet in iis quæ habent invincibilem ignorantiam*.

O o o o 2